

FOCUS ÎN BANKING ÎN 2015

Creditarea, restabilirea încrederii și AQR-ul

Creșterea creditării, măsurile orientate pentru restabilirea încrederii și exercițiul de evaluare a calității activelor la nivelul sistemului bancar românesc sunt principalele obiective pentru sistemul bancar pentru anul 2015. În ansamblu, anul 2014 rămâne un an marcat de provocări pentru sistemul bancar, poate cel mai dificil dintre anii care au trecut de la momentul declanșării crizei economice. Este nevoie de consecvență și optimism pentru a ne asigura că fiecare verigă a cercului economic își îndeplinește rolul.

Florin Dănescu

Președinte Executiv Asociația Română a Băncilor

Preocupările anului 2015 trebuie să fie axate pe măsuri de restabilire a încrederii investitorilor, atât a clienților corporate în dezvoltarea afacerilor și în accesarea de finanțare, precum și a băncilor în creditarea afacerilor clienților existenți și ale celor potențiali.

Raportul credite acordate/depozite atrase este, după șapte ani, unul subunitar de 99,75%. Din perspectiva asigurării lichidității, raportul subunitar este unul benefic, însă din punct de vedere al businessului bancar, contracția soldului creditelor afectează activitatea/rentabilitatea. Sistemul bancar este marcat de o perioadă în care fuziunile și achizițiile vor conduce la o mai mare concentrare, iar competiția pentru clienții solvabili se va accentua.

Băncile vor să se implice tot mai mult în creditare pentru a compensa scăderea bilanțurilor. Lichiditate există în piață și acest lucru este dovedit de nivelul scăzut al dobânzilor de pe piața monetară, ROBOR 3M înregistrând și

nivelul de 1,65% în prima parte a lunii decembrie.

Considerăm că trebuie eliminate toate barierele, astfel încât băncile să poată accelera creditarea. Trebuie menținut cadrul reglementativ european în ceea ce privește activitatea bancară. Experiența anilor de criză le-a determinat pe bănci să fie mai prudente în plasarea banilor deponenților.

Ne dorim ca activitatea Asociației Române a Băncilor să fie din ce în ce mai mult focusată pe colaborarea cu autoritățile, pentru a concepe și implementa măsuri care să conducă la restabilirea încrederii, creșterea creditării și, implicit, la creștere economică.

În anul 2014, activitatea ARB a fost în principal orientată spre contracțarea unor proiecte a căror implementare ar fi adus pierderi de ordinul miliardelor de euro sistemului bancar într-un moment în care economia reală are nevoie de redresare, iar băncile de creștere a bilanțului pentru a-și îndeplini rolul în economie.

Considerăm că ar trebui să ne concentrăm în continuare pe măsuri constructive pentru întreaga economie.

Aproximativ 75% din creditele neperformante din bilanțurile băncilor sunt generate de companii și doar 25% de persoanele fizice. Rata de neperformanță la persoanele fizice este de aproximativ 10%, în timp ce IMM-urile raportează înainte de curățarea bilanțurilor băncilor o rată a creditelor neperformante de aproape 30%.

Prudența manifestată de bănci în creditarea sectorului real al economiei este determinată de

disciplina financiară laxă, recurgerea abuzivă a companiilor la procedura de insolvență, în unele situații, precum și de constrângerile de finanțare implementate în perioada crizei. ARB solicită autorităților sprijinul necesar pentru crearea unei liste cu persoanele juridice (acționar/administrator) implicate în creditare și aflate în prezent în insolvență, întocmai ca Biroul de Credit pentru persoanele fizice.

Dacă în urmă cu patru ani o companie din 30 era în insolvență, în prezent una din 7 firme este în insolvență, iar blocajul provocat de acest fenomen la nivelul întregii economii este de 25 miliarde euro. Legea privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență a fost publicată în Monitorul Oficial pe 25 iunie 2014, după mai mult de doi ani de dezbateri. Problema este creată de aplicarea legii.

Firmele aflate în insolvență și cele aflate în faliment aveau la sfârșitul lunii septembrie 2014 întârzieri la plata creditelor în valoare de 3,25 mld. euro, în creștere cu 12% față de aceeași perioadă a anului trecut. Dacă s-ar introduce un filtru precum este Biroul de Credit, dar pe datele complete pe insolvență la creditarea persoanelor juridice, și ar crește gradul de utilizare a garanțiilor pentru a asigura o cerere solvabilă, creditele noi acordate ar crește în 2015 poate chiar cu două cifre.

Este foarte probabil ca la nivel de sold, creditul neguvernamental să înregistreze o creștere ușoară în 2015, de 3-4%.

ARB împreună cu BNR și autoritățile caută soluții pentru revitalizarea creditării. Căutăm

soluții în ceea ce privește garantarea creditelor împreună cu FNGCMM și sperăm să redăm încrederea în utilizarea optimă a soluțiilor de garantare.

Dobânzile la credite s-au redus de două ori, până la aproape 2,5 ori, față de anul 2008. Cererea de credit solvabilă este mult mai redusă. Creditarea este afectată încă de lipsa încrederii, iar absența proiectelor mari de investiții și reglementările europene au condus la o restrictivitate sporită în ceea ce privește accesul clientului la creditare. Există unele voci care spun că băncile nu dau credite. Cu toate acestea, studiile arată că 3 din 4 companii au accesat cu succes finanțare bancară în perioada octombrie 2013-martie 2014 (sondajul privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România realizat de BNR).

Numărul IMM care apelează la finanțarea de la băncile autohtone reprezintă 15% din numărul companiilor active, acestea având un rol relativ moderat pentru economie, dar au accesat 40% din creditul neguvernamental. Soldul creditului neguvernamental la finele lunii octombrie 2014 arată o creștere față de luna septembrie de 0,3%, dată de creditarea în moneda națională (48,4 mld. euro) după o perioadă de șase luni de scădere lunară.

Avansul real al creditelor noi acordate este mult mai mare dacă ținem cont că avem ca

indicator de analiză soldul creditului din care ies lună de lună rambursările de principal, vânzările/externalizările și scoaterile în afara bilanțului. Curățarea bilanțurilor și schimbarea metodologiei de calcul al ratei creditelor neperformante au condus la o reducere cu 7,25 puncte procentuale a ratei creditelor neperformante până la 15,33% în luna septembrie 2014. Rata creditelor neperformante se va mai reduce cu câteva puncte procentuale până la finele anului pe fondul eliminării din bilanț a creditelor integral provizionate. Provizioanele pe care băncile au fost obligate să le înregistreze pe parcursul anului 2014 au afectat rezultatele sistemului bancar în acest an, pierderea la 9 luni fiind de 1,6 miliarde lei. Se estimează că sistemul bancar românesc va încheia anul pe pierdere. Ar fi al 5-lea an de pierderi la nivelul sistemului bancar românesc, dacă ținem cont că în anul 2013 acel profit rezultat de 11 milioane euro este unul contabil.

Sistemul bancar este oglinda economiei reale. Cu cât problemele companiilor și populației sunt mai mari, cu atât bilanțurile băncilor sunt mai afectate. În cursul anului 2015, urmează să se desfășoare un amplu exercițiu de evaluare a calității activelor la nivelul sistemului bancar românesc, iar data de referință a testelor va fi 31 decembrie 2014. Gradul de capitalizare al sistemului bancar românesc este confortabil, de 17% în septembrie

2014, în condițiile în care pragul minim stabilit conform cadrului de reglementare european CRD IV/CRR este de 8%.

România și-a exprimat angajamentul de a fi parte din Uniunea Bancară Europeană. BCE va supraveghea direct băncile semnificative, băncile care au solicitat sau primit asistență financiară publică directă, băncile mai puțin semnificative (când este necesar pentru a asigura aplicarea consecventă a unor standarde înalte de supraveghere) și cele mai importante trei bănci din fiecare stat membru participant.

80,5% din activele sistemului bancar sunt deținute de instituții cu capital străin. Riscurile implicate în procesul de conturare, transpunere și respectare a reglementărilor în și post criză constau în posibilitatea restrângerii expunerii și retragerea instituțiilor de credit cu capital străin.

Este de așteptat ca Uniunea Bancară Europeană să-și aducă contribuția la creșterea gradului de stabilitate financiară în zona euro, ceea ce poate implica și desfășurarea unui proces ordonat de dezintermediere în statele non euro.

Considerăm că ar trebui evitată orice propunere legislativă care ar afecta disciplina de creditare și unde aplicabilitatea legii depinde de buna credință, mai ales acum, când economia are nevoie de stabilitatea sistemului bancar și de resurse pentru creditare, pe fondul creșterii credibilității acestuia.

